

philippine studies

Ateneo de Manila University • Loyola Heights, Quezon City • 1108 Philippines

Aba!

Alimuom sa Katapusan ng Marso

Renato L. Santos

Philippine Studies vol. 53, no. 2&3 (2005): 431–436

Copyright © Ateneo de Manila University

Philippine Studies is published by the Ateneo de Manila University. Contents may not be copied or sent via email or other means to multiple sites and posted to a listserv without the copyright holder's written permission. Users may download and print articles for individual, noncommercial use only. However, unless prior permission has been obtained, you may not download an entire issue of a journal, or download multiple copies of articles.

Please contact the publisher for any further use of this work at philstudies@admu.edu.ph.

<http://www.philippinestudies.net>
Fri Jun 27 13:30:20 2008

RENATO L. SANTOS

Aba!

E kung patalbugan talaga
(Pautot? Arangkada?)
ng nikelado't de-palikpik na salita . . .

Kung walang maalat o sobra-sa-asín
dahil uso (kahit “walang sisiw?”)
basta *tisoy* (pogi (e kahit
tukod-poste maghapon sa kanto?) e
penoy nga.

Sabihing ninunò ay prayle,
(*anak-k ng*
 pari) medyo lahing-
misyonaryo, at bawat taludtod—krus
sa Kalbaryo ng “Nakú! Walang-kwenta!”
(lagót, di mo raw maispeling)
dahil harót,
malutong humalakhak, tapos
namasyal pa, may-kodak, takaw-mata
sa gilid ng diksyunaryo't
disgrasya,
e okey ba kesyo
promo, reporma, o
sangkatutak na
pansit? (Maryosep,
kesyo ayaw sa kunwari'y
hele-heleng hulò
ng kahulugan,
isputing naman,
di ba?)

Ke sarado na 'ka mo ang bintana,
masyadong hayun
ang sitsirya,

sa patung-patong na lahi,
 letra't karátulá na siya nating kasaysayan:
 (D'Aling Nene's Turo-turo & Super Carinderia)
 hi-tech kasi
 at pasalubong
 ng mga nag-abroad sa kanilang iniwan, nalaglag,
 lumusot sa banig, tumubò sa bangketa
 dahil ang condom, my dear, twenty bucks ang isa . . .

medyo doble talaga kung
 imported, kaso, medyo lihís
 at ang sabi, "T.Y."

dito na kunó sa pinagnunuan kaysa
 magmintis, i-sidewalk
 sa mall ng mega-
 buhay-buhay.

Alimuom sa Katapusan ng Marso

The imperfect is our paradise
 —Wallace Stevens

Talagang kinulang, ngunit
 Kung kahustuhan man,
 Ito'y wala-sa-loob,
 Waring binungkal sa mababaw na lupa,
 Sa alaalang binurá ng pagkalitó
 (Humigit/kumulang)
 Sa mga kaugnayang tinubuan ng sungay at
 Bumitag sa kabilugan ng buwan—

Kunwari'y tanglaw—
 Kamalayáng parang
 Venus—
 singaw-sa-bulâ ng ibayong dagat

bulaklak—putimputí, busilak
 subalit gayák na hirám

sa bawat pagsilay ng
patáy-malíng-liwayway

Na nagbuhat kung saan, dayuhang
Taál dito, sa lapot ng hatinggabi't hiningá,
Nagtampisaw
Bago kinalikaw ang buód
Ng pirá-pirasóng liwanag
Sa bumalong na alaala't sálaysayin:

"May isang larawan," sigaw ng tanod,
Larawan ng Birhen, dito ay inanod.

(Ang hindi malaman niyong nakapulot
Kung siya ay tatayô, o siya ay luluhód.)

Cun este nga mi carabao
Pilmi yo ta conseja, "Anda, oi misa,"
Ta bisa yo cun ele.
Nuay qui tá intindí sino aquel su gallo.
Himas qui himas, todo el día, y noche todo-todo.
Al lligando Domingo,

*En ves di anda al iglesia, alla
Ta anda na gallera,¹ Santa Banana!*

(Samantala, sabi kay Rogelio
(de la Rosa!) ni Rosa (del Rosario!)
na pasilip-silip sa likod ng abaniko
". . . kataka-takang mahibang ang katulad ko sa iyo"

maging playboy ka man, Mr. Plorante Palaboy
(y Inúm-tubalaloy)

*Narito ang puso nagmamakaawa
Dika na nahabag*

1. Ito'y hangò sa isang polyeto: *Cavite Fiesta Honoring Our Lady of Solitude of Porta Vaga*, Nov. 10-11 at 17-18, 1979.

Dika naawa

Potek na ang selong sa patak ng lohà.²

(. . . ika nino?
Sabi n'ya!
Sino ba 'yan?
E di si kuwan . . .)

Kanyang mata'y sikláb-bulalakaw
Tila naglahong bakás
Tinig ay kulóg, ang kilos, kidlat
Sa likú-likóng landas
Kanyang sundáng na pamatáy-tao
Di-mabilang na mukha
Patalim na nagbibigay-buhay
Di-mabilang na sakunâ.

O Paraluman, diwatang birhen ng ballroom,
(singaw ka yata ng tadhanà)
ikaw ba'y linaw? Silakbó? Dahilan
upang basagin nang magningning
ang puwit ng baso?
At nahan ka, dakilang kaluluwa,
(O mabining pamintá ng beateryong Abenida!)
kung malimit mag-(*nakú ha* (e mahilig (daw)
(*bagikbik*) *may payneta pa s'ya*) pero
binaratilyo sa kalsada
parang *made-in-Chinang* plastik
(at kabisí si Santa Klaws).

(sino ka, O tao! sa harap nitong salamin . . .)

at hindi sa isa lamang pagtitig kundî
pagkindáp (liwanag
ng bolang-salamin sa disco?)
ng kung anu-anong tugtugin, *showbiz* at mga

2. Panaghoy ni Prinsipe Baldovino sa comedia o moro-moro; matatagpuan sa *Filipino Heritage* 6:1503.

sumandaling masigabo,
 at dito
 sa paglabás/masok ng bawat tinig
 ang sisté (ang *boy!*) ng kasaysayan
 (kesyo sumawsaw
 sa pulót ('yon palá
 mapaít
 (bahay-pukyutang basyó!)
 na kung kuwintás, huwád ang perlas,
 e ikaw, gasino kang halimbawa
 (binusabos! patay-gutom!) hanggang sa
aaaah, e . . .

Ulit at ulit at muling
 Binaybáy ang hangganan
 Ng himbing
 Bago mumugin ang ligamgám
 Ng isa pang

Gib us dis dey, 'dáy
 Na kahit sintunado
 (Ready? Sing: *Ba-yang-ma-gi-liw*)
 At panata'y kabisote.

(O tilaok!
 O radyo!
 O kapitbahay!)

Bangon na Venus

mag-ot-so-ot-so
mag-ot-so-ot-so

Bago mumugin ang ligamgám ng

Hello?
Hello?
Sino 'to?
 Sorry pô . . .
 (Sus! Káluluwáng wrong-number!)

E-tanghali-na-hóy-
 Buhangin-sa-sinaing-
 Tinik-ka-sa-putik-
 Anak-ka-ng (buntóng-

Hiningâ)
 Trapik,
 Tubi-i-i-ig etc

& *Our daily*

Dilihensiyang-wala-na-ba, ha?
 Ano 'ka mo? Mamerang pang-kapé?
 E matabáng daw ang gumising sa labnâw-
 Kapé, at sa líít na
 Ng pandesal, labis ang tuksong
 Humayò . . . (*Pare, nagkarne-norte!*)

Ngunit kahit kanluranín
 Ang kabig ng liwanag, itinakdâ
 Ang paglubog ng bawat katanghalian,

At may
 Ningas
Sa ubod,

(Magpatung-patong man
 Ang balok-sibuyas)

Sa katás,
 Balong
 Ng mala-ináng pag-arugâ,
 Sa nagbabagang guhit
 Mulâ sa malikhaing
 Mga daliri't

Pulsóng-buháy—
 May luksó
 Ang sining:

Sarili ang indak,
 Ang sarili *ang*
 Awit—

Sariling mamúmulaklák sa lamat-salamin—

At tutupok din sa putíng-balát
 At nagkalat na pasintabing
 Putúl-putól,
 Ambág, ng ligáw na *kahapon*—

Ariin, O aking kasiping, talas-
 Ágilá
 Sa malayong pagtanáw,

At, sa pagsilay/paglahò
 Ng kulay-sari-sari—
 Ang
 Humigit/kumulang na limós
 Ay silangan ng lahi.

VINCENZ SERRANO

In This Ride Home

I wish I could tell you what's really on my mind.
 Something like: I got a 60 in Math last quarter
 and I'm ashamed. Something like: Butch is teasing

me bad and I just smile and shrug it off,
 but it really hurts. But no, in this ride home
 with you, I've kept mostly quiet, I've plugged

myself up, like that boy in the story who kept
 his finger in the dike's hole all night, stopping
 the sea from breaking open the wall. You start